

Nieuwsbrief 5 van het Nederlandse netwerk voor landbouw en biodiversiteit (NL-NL&B)

Beste netwerkleden,

Het is weer lente en we hopen dat je geniet van de ontwakende natuur en haar levendige kleuren. Dit is onze vijfde nieuwsbrief met actuele informatie voor de netwerkleden.

Onderzoek: ANLB-grasland lager gewaardeerd op de grondmarkt

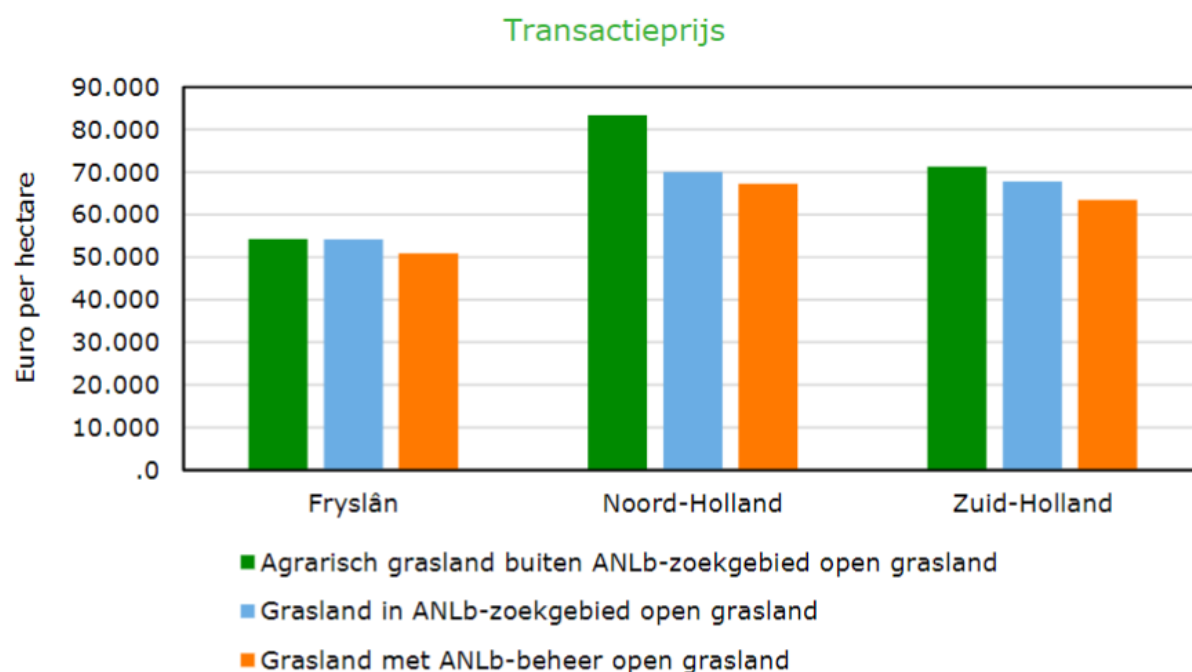
Prijsverschil tot 20% bij zwaar beheer

[Nieuw onderzoek](#) van het Kadaster en Wageningen University & Research (WUR) laat zien dat grasland met Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) gemiddeld voor een lagere prijs wordt verkocht dan regulier grasland. In de periode 2020–2024 lag de prijs van regulier grasland op €69.900 per hectare, tegenover €60.600 voor ANLb-grasland.

Het prijsverschil is groter naarmate het beheer zwaarder is. Grasland met weidevogelbeheer bracht slechts €56.500/ha op en botanisch beheer €56.600/ha — een verschil van bijna 20% ten opzichte van regulier grasland. Ook grasland binnen ANLb-zoekgebieden zonder actief beheerpakket scoort lager (€ 61.700/ha).

Regionale verschillen

De prijsverschillen variëren sterk per provincie. In Friesland is het verschil beperkt tot 6%, terwijl in Noord-Holland ANLb-grasland maar liefst 19% minder opbrengt dan regulier grasland. Zuid-Holland zit daar tussenin met 11%.

Mogelijke verklaringen

De onderzoekers noemen meerdere factoren die kunnen bijdragen aan de lagere prijsvorming:

- ANLb-grasland ligt vaak op minder productieve grond (natte of moeilijk bereikbare percelen)
- Effecten van langdurig beheer op perceelkwaliteit
- Kopers verwachten toekomstige beperkingen
- ANLb-percelen wisselen minder vaak van eigenaar (1,2% vs. 1,9% per jaar)

Implicaties voor beleid

De bevindingen raken aan een kernprobleem: juist het zware beheer is nodig voor ecologische winst, maar dit leidt tot de grootste waardedaling. De huidige ANLb-vergoeding is uitsluitend kostendekkend, wat het lastig maakt om boeren te stimuleren tot zwaardere maatregelen. De onderzoekers pleiten voor een financiële 'plus' boven op de kostenvergoeding om deelname aantrekkelijker te maken.

Het Kadaster benadrukt dat meer onderzoek nodig is, vooral omdat de uitbreiding van het ANLb-areaal — zeker wanneer ruimtelijk geclusterd — verdere effecten kan hebben op grondprijzen en grondmobiliteit.

Beleidsalarm: de toekomst van het EU-LIFE-programma

Een cruciaal financieringsinstrument in gevaar

Het EU-LIFE-programma – het enige EU-financieringsinstrument dat volledig is gewijd aan milieu- en klimaatmaatregelen – gaat een onzekere toekomst tegemoet. In juli 2025 heeft de Europese Commissie voorgesteld om LIFE als op zichzelf staand programma te beëindigen in haar nieuwe langetermijnbegroting (meerjarig financieel kader 2028–2034).

Volgens het voorstel zouden de LIFE-activiteiten worden opgenomen in het Europees Fonds voor concurrentievermogen, een instrument dat in de eerste plaats is ontworpen voor doelstellingen op het gebied van industriebeleid.

Milieuorganisaties, waaronder BirdLife Europe, het WWF en het Europees Milieubureau, hebben hun ernstige bezorgdheid geuit. Zij waarschuwen dat het samenvoegen van LIFE met grotere “megafondsen” het risico met zich meebrengt dat de focus op natuur en klimaat verwatert, waardoor de steun voor gerichte natuurbeschermingsprojecten afneemt.

Zonder een specifieke begrotingslijn kan de EU moeite hebben om belangrijke verplichtingen na te komen, waaronder de wet inzake natuurherstel, de vogel- en habitatrichtlijnen en de kaderrichtlijn water

Waarom is LIFE belangrijk voor de agrarische biodiversiteit?

Sinds 1992 heeft LIFE meer dan 6.500 projecten in heel Europa medegefinancierd. Veel daarvan ondersteunen rechtstreeks de biodiversiteit op landbouwgrond: het herstel van natte graslanden voor broedende steltlopers, het creëren van groene infrastructuur in agro-ecosystemen en het demonstreren van duurzame landbouwpraktijken die bedreigde soorten ten goede komen. Voor Nederlandse boeren die deelnemen aan agromilieuprogramma's hebben LIFE-gefinancierde projecten cruciale kennis, proefprojecten en mogelijkheden voor grensoverschrijdende samenwerking opgeleverd.

Het Parlement stemt – maar de strijd gaat door

Op 28 april 2026 stemde het Europees Parlement vóór de voortzetting van de LIFE-financiering, waarmee het de rol van dit programma als pijler voor natuurbehoud versterkte. Het Parlement ging echter niet zo ver om te eisen dat LIFE een volledig onafhankelijk programma blijft. Anouk Puymartin, hoofd Beleid bij BirdLife, waarschuwde: “Zonder voldoende en specifieke financiering zal de EU haar natuur- en klimaatverplichtingen niet kunnen nakomen”. De uiteindelijke beslissing ligt nu bij de lidstaten en de Commissie in de komende onderhandelingen. Belanghebbenden pleiten voor een sterk, op zichzelf staand LIFE-programma met meer financiering om de aanzienlijke financieringskloof op het gebied van biodiversiteit in de EU aan te pakken

Onderzoek: pesticiden aangetroffen in natura 2000-gebieden

Eerste verkenning toont residuen diep in natuurgebieden

[Een verkennend onderzoek](#) van Wageningen University & Research (WUR) laat zien dat residuen van gewasbeschermingsmiddelen ook diep in Nederlandse Natura 2000-gebieden aanwezig zijn, met name in planten.

De analyse is gebaseerd op meetgegevens uit 12 Natura 2000-gebieden, met in totaal 13 bodemonsters en 63 plantenmonsters. Hierin worden 84 verschillende actieve stoffen en metabolieten aangetroffen. De ecotoxicologische beoordeling richtte zich op bodemorganismen en bladbewonende ongewervelde dieren, waarbij een strenge veiligheidsfactor van 1000 werd gehanteerd om voorlopige drempelwaarden te bepalen.

Resultaten

Voor bodemonsters werden geen overschrijdingen van de ecologische drempelwaarden gevonden. In plantenmonsters zijn echter voor 9 stoffen wel overschrijdingen vastgesteld. Wanneer rekening wordt gehouden met mengsels van meerdere pesticiden, blijkt dat in circa 22% van de plantenmonsters de gecombineerde belasting mogelijk boven een voorlopige risicodrempel ligt. Negatieve effecten op gevoelige soorten kunnen daarmee niet worden uitgesloten.

Kennislacunes en aanbevelingen

De studie benadrukt dat de beschikbare ecotoxicologische kennis beperkt is, vooral wat betreft langdurige blootstelling en cumulatieve effecten. De huidige monitoring is vaak incidenteel en niet gestandaardiseerd. De onderzoekers pleiten voor gebiedsgerichte maatregelen, zoals bredere bufferzones, driftreducerende technieken en op termijn de reductie van het gebruik van chemische middelen. Structurele monitoring is cruciaal om beleidskeuzes te onderbouwen

Voor melkveehouders die zich zorgen maken over de biodiversiteit en die hun standpunten en ideeën willen delen

Birgit Kienzl is een studente aan de WUR die haar masterscriptie schrijft over de mate waarin de [EU-verordening inzake natuurherstel](#) aansluit bij de waarden van melkveehouders in Nederland en Oostenrijk. Ze hoort graag het perspectief van de melkveehouders, aangezien dit niet alleen waardevol maar ook essentieel is om ervoor te zorgen dat onderzoek en beleid aansluiten bij de dagelijkse praktijk van boeren.

Als dochter van een boer vindt Birgit het belangrijk dat de stemmen, de waarden en de kennis van boeren in het onderzoek worden weerspiegeld. De melkveehouders zouden daarom een waardevolle bijdrage leveren door hun persoonlijke visie op natuur en biodiversiteit in de landbouw te delen. Birgit is vooral geïnteresseerd in de eigen visie van boeren op natuur en biodiversiteit, en wat deze betekent in de dagelijkse praktijk van de landbouw. Ze is op zoek naar melkveehouders die bereid zijn deel te nemen aan een interview van 30 minuten, telefonisch of via een online vergadering (Zoom of MS Teams).

Deelname is volledig vrijwillig en anoniem. Uw mening wordt vertrouwelijk behandeld en uitsluitend gebruikt voor academische onderzoeksdoeleinden.

Als u geïnteresseerd bent, neem dan uiterlijk op 10 mei contact op met Birgit. E-mail: birgit.kienzl@wur.nl Telefoon: +31 683 007606. WhatsApp: +43 6801322085. LinkedIn: <https://lnkd.in/dWSZbNHM>

Met vriendelijke groeten!

Team Avalon

info@avalon.nl

**Funded by
the European Union**

This project receives funding from the European Union's Horizon Europe Framework Programme under project No. 101082102. Grant agreement ID: 101182942